

11. září 2001 odstartovalo USA takzvanou válku proti teroru. Doposud stála 6,4 bilionu dolarů, způsobila přesuny nejméně 37 milionů lidí po celém světě, smrt milionů civilistů a celosvětový chaos

- CZ24 News | 11. září 2020

Po teroristických útocích 11. září 2001 Američané vyhlásili takzvanou válku proti teroru. Podle nejnovějšího výzkumu vyšla zemi již na 6,4 bilionu dolarů a způsobila přesuny nejméně 37 milionů lidí po celém světě. Terorismus se přitom vymýtit nepodařilo, odborníci válku považují za kontroverzní a neúspěšnou.

Zřejmě žádná jiná událost v novém tisíciletí nevstoupila do lidského povědomí více než teroristické útoky Al-Kajdy na ikonické newyorské mrakodrapy a další místa, které měly na svědomí téměř 3000 mrtvých a tisíce zraněných. Administrativa tehdejšího prezidenta George W. Bushe vyhlásila jako okamžitou odpověď na události takzvanou válku proti teroru. Ta zahrnuje vojenské i politické akce a prakticky trvá dodnes.

Její výsledky jsou ale rozporuplné, terorismus se vymýtit nepodařilo, přičemž experti se shodují, že boj způsobil naopak celosvětový chaos a má na státy největší dopady od konce druhé světové války.

„Americké válčení po 11. září násilně vyhnalo a ovlivnilo nejméně 37 milionů lidí z Afghánistánu, Iráku, Pákistánu, Jemenu, Somálska, Filipín, Libye a Sýrie,“ stojí ve výzkumné zprávě publikované pod hlavičkou americké Brownovy univerzity, která se věnuje dopadům válečného boje proti terorismu.

Odborníci připouštějí, že pětadvacet milionů lidí se sice vrátilo na na území svého původního bydliště, ale to podle nich neznamená mnoho. „Válka zapříčinila nevyčíslitelné škody jednotlivcům, rodinám, městům, regionům a celým zemím a to fyzicky, sociálně, emocionálně, ale také ekonomicky,“ uvádí se ve zprávě. Sami Američané podle výzkumu do války investovali již 6,4 bilionu dolarů.

Pochybnosti o legitimitě, ale také pozitiva

Přímo při válečném úsilí navíc podle zprávy zemřelo pouze v Afghánistánu, Iráku, Sýrii, Pákistánu a Jemenu přes osm set tisíc lidí. „Legitimita a účinnost války by vzhledem k téměř dvěma desetiletím katastrofálních výsledků měla být zpochybňována více než kdy jindy,“ neberou si servítky experti ve svém zhodnocení.

Za nejkontroverznější konflikty při válce s terorismem odborníci dlouhodobě považují americké operace v Afghánistánu a Iráku. Mezi oficiální důvody invaze do Iráku v roce 2003 patřila totiž údajná irácká neochota prokázat, že země nevlastní zbraně hromadného ničení a také podezření z podpory mezinárodního terorismu. Chyběly ale jasné důkazy.

Američanům se sice hned první rok invaze povedlo svrhnout režim pro ně neoblíbeného diktátora Saddáma Husajna, poté se ale válka vlekla dalších osm let, než se američtí vojáci stáhli. Celou dobu přitom zemi sužovaly teroristické útoky, proti kterým měla být válka vedena. Ani jinde se Američanům s terorismem definitivně zatočit nepodařilo a navíc jim postupně vyrostl nový protivník v podobě Islámského státu.

Mezi dlouhodobá pozitiva války proti teroru se podle expertů naopak řadí takzvaná sekuritizace terorismu (*pozn. red. – terorismus se stává klíčovým pro bezpečnostní politiku státu, protože ohrožuje jeho životní zájmy*), vznik nových úmluv a protokolů týkajících se tématu a spolupráce mezi státy v boji s terorismem. Za úspěch Američané považují také zabití Usámy bin Ládina, jednoho ze zakladatelů Al-Kajdy.

Autor: LUBOŠ JIRSA